

روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

شامل: قوانین - مذاکرات مجلس شورای اسلامی - رویه‌های قضایی - عهدنامه‌ها - آئیننامه‌ها

WWW.RRK.IR
WWW.DASTOUR.IR

تصویب‌نامه‌ها - تصمیم‌نامه‌ها - اساسنامه‌ها و آگهیها

تک شماره ۱۵۰۰ تومان

صفحه	دستگاه اجراء کننده	تاریخ تصویب	عنوان مندرجات (قوانین و مقررات و مصوبات آراء وحدت رویه)
۱	شورای اسلامی شهر گرگان	۱۳۹۸/۵/۱	رأی شماره ۸۴۱ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع: ابطال مصوبه دستور هفتاد و چهارمین جلسه مورخ ۱۳۹۷/۴/۲ شورای اسلامی شهر گرگان در خصوص بهای خدمات استعلام نقل و انتقال
۲	شورای اسلامی شهر دامغان	۱۳۹۸/۵/۱	رأی شماره ۸۴۲ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع: ابطال بندهای ۹، ۱۵ و ۲۲ تعرفه عوارض محلی سال ۱۳۹۳ شورای اسلامی شهر دامغان
۵	شعب دیوان عدالت و سایر مراجع اداری	۱۳۹۸/۵/۱	رأی شماره ۸۴۶ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع: اعمال ماده ۹۱ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری نسبت به رأی شماره ۴۷۵ - ۱۳۸۹/۱۰/۲۷ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری و ابطال بند ب بخشنامه (۷) ۷۰۹:۱۷ بانک تجارت در زمانی که دولتی بوده است
۷	وزارت کشور - وزارت راه و شهرسازی دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی	۱۳۹۸/۶/۲۴	تصویب‌نامه در خصوص تعیین اسکله منطقه ویژه اقتصادی صنایع انرژی بر پارسیان در استان هرمزگان، به عنوان اسکله مجاز برای ورود و خروج کالا و مسافر
۷	وزارت کشور - سازمان اداری و استخدامی کشور	۱۳۹۸/۶/۲۰	اصلاح آیین‌نامه استخدامی دهیاری‌های کشور
۸	وزارت کشور	۱۳۹۸/۶/۲۰	اصلاح آیین‌نامه اجرایی تشکیلات، انتخابات داخلی و امور مالی شوراهای اسلامی روستا و نحوه انتخاب دهیار
۸	وزارت امور اقتصادی و دارایی - وزارت صنعت، معدن و تجارت - وزارت نفت سازمان برنامه و بودجه کشور	۱۳۹۸/۶/۲۴	اصلاح تبصره (۲) ماده (۴) آیین‌نامه اجرایی بند (الف) ماده (۹) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

تاریخ دادنامه: ۱۳۹۸/۵/۱ شماره دادنامه: ۸۴۱ شماره پرونده: ۳۵۷۳/۹۷
مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری
شاکي: سازمان بازرسی کل کشور
موضوع شکایت و خواسته: ابطال مصوبه هفتاد و چهارمین جلسه مورخ ۱۳۹۷/۴/۲ شورای اسلامی شهر گرگان
گردش کار: سازمان بازرسی کل کشور به موجب شکایتنامه شماره ۲۳۶۱۶۳ - ۱۳۹۷/۱۰/۱۷ اعلام کرده است که:
«حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای بهرامی رئیس محترم دیوان عدالت اداری سلام علیکم
احتراماً مصوبات شورای اسلامی شهر گرگان در کمیسیون تطبیق مصوبات این سازمان مورد بررسی قرار گرفت که نتیجه به شرح ذیل به استحضار می‌رسد: شورای اسلامی شهر گرگان بر اساس لایحه پیشنهادی شماره ۱۶۴۶۴/۱۰ - ۱۳۹۷/۳/۲۹ شهرداری گرگان، در هفتاد و چهارمین جلسه مورخ ۱۳۹۷/۴/۲ شورا، دریافت بهای خدماتی به میزان ۱۲ P

قوانین و مقررات عمومی

۱۳۹۸/۵/۱۶

شماره ۹۷۰۳۵۷۳

بسمه تعالی

جناب آقای اکبر پور

رئیس هیأت‌مدیره و مدیرعامل محترم روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران
یک نسخه از رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به شماره دادنامه ۹۸۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۰۸۴۱ مورخ ۱۳۹۸/۵/۱ با موضوع: «ابطال مصوبه دستور هفتاد و چهارمین جلسه مورخ ۱۳۹۷/۴/۲ شورای اسلامی شهر گرگان در خصوص بهای خدمات استعلام نقل و انتقال» جهت درج در روزنامه رسمی به پیوست ارسال می‌گردد.
مدیرکل هیأت عمومی و هیأت‌های تخصصی دیوان عدالت اداری - مهدی دربین

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ ۱۳۹۸/۵/۱ با حضور معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

رأی هیأت عمومی

با توجه به اینکه در آراء متعدد هیأت عمومی دیوان عدالت اداری وضع عوارض برای نقل و انتقال املاک و اراضی و سرقفلی در مصوبات شوراهای اسلامی شهرها مغایر قانون و خارج از حدود اختیارات تشخیص و ابطال شده است، بنابراین مصوبه دستور هفتاد و چهارمین جلسه مورخ ۱۳۹۷/۴/۲ شورای اسلامی شهر گرگان مبنی بر بهای خدمات استعلام نقل و انتقال تحت عنوان تأمین نیازمندیهای شهری، احداث و اصلاح و توسعه معابر شهرداری گرگان، به دلایل مندرج در رأی شماره ۲۴۳ - ۱۳۹۵/۴/۱ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مغایر قانون و خارج از حدود اختیارات قانونی است و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و ماده ۸۸ و ۱۳ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ از تاریخ تصویب ابطال می‌شود.

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

معاون قضایی دیوان عدالت اداری - مرتضی علی اشراقی

برای کلیه عرصه‌های واقع در محدوده قانونی شهر که اصول و مقررات برنامه‌های اساسی و نقشه جامع شهر را رعایت نموده‌اند و بعضاً از طریق ماده ۱۴۷ قانون ثبت یا آراء دادگاه اقدام به اخذ سند مالکیت یا اثبات مالکیت کرده‌اند را از جهت اجرا از ابتدای سال جاری ۱۳۹۷ تصویب نموده است. مصوبه مذکور مغایر با قانون و خارج از حدود اختیارات شورای اسلامی شهر یاد شده می‌باشد. چرا که:

اولاً: دریافت بهای خدمات مذکور همان عوارض محلی است که مهلت قانونی تصویب و اعلان عمومی آن در تبصره ۱ ماده ۵۰ قانون مالیات بر ارزش افزوده تا پانزدهم بهمن ماه هر سال و اجرای آن در سال بعد است، اما این مصوبه خارج از مهلت قانونی (۱۳۹۷/۴/۲) به تصویب رسیده و از اول سال ۱۳۹۷ تجویز گردیده است.

ثانیاً: برابر ماده ۲ قانون نوسازی و عمران شهری (مصوب ۱۳۴۷/۹/۷) بر کلیه اراضی و ساختمانها و مستحدثات واقع در محدوده قانونی شهر، عوارض خاص سالانه به مآخذ یک درصد بهای آنها (پنج در هزار به موجب تبصره ۲ ماده ۵۰ قانون مالیات بر ارزش افزوده به یک درصد تغییر یافت) تعیین گردیده و شهرداریها مکلفند بر اساس مقررات این قانون عوارض مذکور را وصول کرده و منحصرأ به مصرف نوسازی و عمران شهری برسانند. در تبصره ماده مذکور ترتیب ممیزی و تشخیص و طرز وصول عوارض مذکور و ترتیب تعیین نسبتی از قیمت ملک که در هر شهر با توجه به مقتضیات و شرایط خاص اقتصادی مآخذ دریافت عوارض قرار می‌گیرد به عهده آیین‌نامه‌ای که از طرف وزارت کشور تنظیم و به تصویب هیأت وزیران رسیده است (آیین‌نامه ترتیب ممیزی و تشخیص و نحوه وصول عوارض موضوع تبصره ۱ ماده ۲ قانون نوسازی و عمران شهری مصوب ۱۳۴۸/۴/۱) گذاشته است. بنابراین مبنای قانونی مورد نظر شهرداری و شورای اسلامی شهر گرگان در تصویب بهای خدمات به میزان ۱۲ p برای کلیه عرصه‌های واقع در محدوده قانونی شهر که اصول و مقررات برنامه‌های اساسی و نقشه جامع شهر را رعایت نموده‌اند، جهت اجرای وظایف مقرر در قانون نوسازی و عمران شهری، مغایر با قانون نوسازی و عمران شهری می‌باشد.

ثالثاً: دریافت هزینه نیازمندیهای شهری و احداث و اصلاح و توسعه معابر و تأمین سایر تأسیسات مورد نیاز عمومی از مالکین، مغایر بند ۲۵ ماده ۵۵ قانون شهرداری، در وظایف شهرداری است که ساختن خیابانها و آسفالت کردن سواره‌روها و پیاده‌روهای معابر و کوچه‌های عمومی و انهار و جدولهای طرفین از سنگ آسفالت و امثال آن به هزینه شهرداری هر محل می‌باشد.

بنا به مراتب مصوبه هفتاد و چهارمین جلسه مورخ ۱۳۹۷/۴/۲ شورای اسلامی شهر گرگان (مبنی بر صدور مجوز دریافت بهای خدماتی به میزان ۱۲ p برای کلیه عرصه‌های واقع در محدوده قانونی شهر مغایر با قوانین یاد شده و خارج از حدود اختیارات واضع بوده و ابطال آن در هیأت عمومی دیوان عدالت اداری (به صورت فوق‌العاده و خارج از نوبت) با رعایت ماده ۱۳ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مورد درخواست می‌باشد.»

متن مصوبه مورد اعتراض به شرح زیر است:

«آقای دادبود

شهردار محترم گرگان

با سلام

بازگشت به لایحه شماره ۱۰/۱۶۴۶۴ - ۱۳۹۷/۳/۲۹ در خصوص اخذ بهای خدماتی به میزان ۱۲ p برای کلیه عرصه‌های واقع در محدوده قانونی شهر که رعایت اصول و مقررات برنامه‌های اساسی و نقشه جامع شهر را نموده‌اند و بعضاً از طریق ماده ۱۴۷ قانون ثبت یا آراء دادگاه اقدام به اخذ سند مالکیت یا اثبات مالکیت یا اثبات بیع نموده (در صورت عدم وجود سابقه اخذ استعلام نقل و انتقال) و در زمان اخذ مجوز ساختمانی یا پاسخ استعلام اخذ نماید از ابتدای سال جاری ۱۳۹۷ بهای خدمات به شرح ذیل:

$S \times 12 \times p$ = بهای خدمات (مساحت عرصه = قیمت منطقه‌ای مصوب شورای شهر = p تحت عنوان تأمین نیازمندیهای شهری، احداث و اصلاح و توسعه معابر، اخذ گردد به استناد بند ۲۶ ماده ۸۰ قانون شوراها، که به شماره ۱/۱۴۸۵/۹۷ - ۱۳۹۷/۳/۲۹ در دفتر اندیکاتور شورای شهر ثبت و سپس لایحه مذکور در دستور هفتاد و چهارمین جلسه رسمی مورخ ۱۳۹۷/۴/۲ شورای اسلامی شهر گرگان قرار گرفت که پس از طرح در جلسه پیشنهادهای شهرداری گرگان به شماره ۱۰/۱۶۴۶۴ - ۱۳۹۷/۳/۲۹ و با رعایت قوانین و مقررات مربوط مصوب گردید.

مصوبه فوق در اجرای ماده ۹۰ قانون شوراهای اسلامی کشور ارسال می‌گردد. ضمناً برابر مفاد ماده ۹۰ قانون شوراهای اسلامی کشور پس از مهلت قانونی مصوبه فوق‌الذکر قابل اجرا می‌باشد. - رئیس شورای اسلامی شهر گرگان»

طرف شکایت علیرغم ارسال و ابلاغ نسخه دوم دادخواست و ضمائم آن تا زمان رسیدگی به پرونده هیچ گونه پاسخی ارسال نکرده است.

شماره ۹۶۰۱۴۵۵

۱۳۹۸/۵/۱۹

بسمه تعالی

جناب آقای اکبرپور

رئیس هیأت‌مدیره و مدیرعامل محترم روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

یک نسخه از رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به شماره دادنامه ۹۸۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۰۸۴۲ مورخ ۱۳۹۸/۵/۱ با موضوع: «ابطال بندهای ۹، ۱۵ و ۲۲ تعرفه عوارض محلی سال ۱۳۹۳ شورای اسلامی شهر دامغان» جهت درج در روزنامه رسمی به پیوست ارسال می‌گردد.

مدیرکل هیأت عمومی و هیأت‌های تخصصی دیوان عدالت اداری - مهدی دربین

تاریخ دادنامه: ۱۳۹۸/۵/۱ شماره دادنامه: ۸۴۲ شماره پرونده: ۱۴۵۵/۹۶

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

شاکي: آقای حیدر رئیسی

موضوع شکایت و خواسته: ابطال (۱) ماده ۹ تعرفه عوارض محلی سال ۱۳۹۳ شورای اسلامی شهر دامغان در خصوص عوارض حذف و یا کسری پارکینگ (۲) ماده ۱۵ تعرفه عوارض محلی سال ۱۳۹۳ شورای اسلامی شهر دامغان در خصوص محاسبه عوارض تفکیک اراضی مسکونی - تجاری - اداری - صنعتی و ... و نرخ خدمات تفکیک اعیانی (۳) ماده ۲۲ تعرفه عوارض محلی سال ۱۳۹۳ شورای اسلامی شهر دامغان در خصوص بهای خدمات شهرداری در قبال تقسیط بدهی مودیان

گردش کار: شاکي به موجب دادخواستی ابطال مواد ۹، ۱۱، ۱۵ و ۲۲ از تعرفه عوارض محلی سال ۱۳۹۳ شورای اسلامی شهر دامغان را خواستار شده و در جهت تبیین خواسته اعلام کرده است که:

«۱- تصویر مصوبات معترض عنه ۲ - آراء شماره ۱۳۵۴ - ۱۳۹۵/۱۲/۱۷، ۷۵۲ - ۱۳۹۵/۹/۳۰، ۱۲۱۵ - ۱۳۹۴/۱۰/۲۹، ۷۷۰ - ۱۳۹۱/۱۰/۱۸ و ۵۲ - ۱۳۹۵/۲/۷ مبنی بر غیرقانونی بودن وضع عوارض حذف و کسر پارکینگ همگی صادره از هیأت عمومی دیوان عدالت اداری ۳- نامه مورخ ۱۳۹۵/۵/۱۱ صادره از دیوان محاسبات کشور خطاب به شهرداری مبنی بر غیرقانونی بودن وضع عوارض حذف و کسر پارکینگ (استعلام آن) ۴- رأی شماره ۱۷۸۹ - ۱۳۹۳/۱۰/۲۲ (در خصوص هزینه تقسیط عوارض و دیرکرد) صادره از هیأت عمومی دیوان عدالت اداری ۵ - آراء شماره ۱۳۱۳ - ۱۳۹۵/۱۲/۱۰، ۶۳۴ - ۱۳۹۱/۹/۲۰، ۱۰۱۸ - ۱۳۹۳/۶/۱۷ مبنی بر غیر قانونی بودن وضع عوارض تفکیک صادره از هیأت عمومی دیوان عدالت اداری ۶ - آراء شماره ۲۴۷ - ۱۳۹۱/۶/۵ و ۲۲۹ - ۱۳۹۵/۳/۲۲ صادره از هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در خصوص ابطال اخذ عوارض ناشی از تغییر کاربری ۷- تصویر کارشناسی صورت گرفته در پرونده کلاسه ۹۵۰۵۴۶ مطروحه در شعبه دوم دادگاه عمومی حقوقی شهرستان دامغان دال بر تعیین مصوبات اخذ عوارض معترض عنه از سوی شورای اسلامی شهر دامغان (درخواست استعلام آن) ۸ - نامه شماره ۹۵/۰۷۱۲۱/۷/۶۲ صادره از سوی شهرداری دامغان (استعلام اصل آن از شهرداری دامغان) ۹- تصویر کارت ملی

با عنایت به مدارک پیوستی و باز هم متأسفانه شورای اسلامی شهر دامغان با تصویب ماده ۱۱ تعرفه عوارض محلی شهرداری دامغان در سال ۱۳۹۳ و برخلاف آراء شماره ۲۴۷ - ۱۳۹۱/۶/۵، ۲۲۹ - ۱۳۹۵/۳/۲۲، ۶۹۹ الی ۷۰۴ - ۱۳۹۵/۱۰/۲۲ صادره از هیأت عمومی

ز - عرض زمین کم باشد به نحوی که امکان گردش ماشین داخل پارکینگ مقدور نباشد.
ح - واحدهای تجاری خطی - محله‌ای و مجتمع‌های تجاری - خدماتی در معابر اصلی که امکان تأمین پارکینگ آنها مقدور نمی‌باشد.

ط - عرض معبر کم باشد به نحوی که امکان گردش ماشین مقدور نباشد.
ی - املاکی که مساحت عرصه آنها (عرصه بعد از تعریض) کمتر از ۱۰۰ مترمربع باشد.
ک - در صورتی که ملک به غیر از حالات ذکر شده و به گونه‌ای باشد که امکان تأمین پارکینگ مقدور نباشد. (...)

۲- عوارض حذف و یا کسری پارکینگ:

۱-۲- تعداد پارکینگ مورد نیاز واحدهای تجاری، اداری، خدماتی، صنعتی و مسکونی و ... مطابق ضوابط طرح تفصیلی شهر تعیین می‌گردد.
۲-۲- مساحت هر پارکینگ با توجه به ضوابط طرح تفصیلی شهر ۲۵ مترمربع می‌باشد.

۳-۲- کلیه مالکین اعم از حقیقی و حقوقی موظفند در زمان اخذ مجوز ساخت و یا تبدیل واحدها نسبت به تأمین پارکینگ مورد نیاز واحدهای تبدیلی و یا مورد احداث مطابق ضوابط طرح تفصیلی شهر اقدام نمایند.

۴-۲- چنانچه موقعیت ملک به گونه‌ای باشد که امکان تأمین پارکینگ مورد نیاز میسر باشد لیکن مالک از اجرای آن خودداری و یا نسبت به حذف پارکینگ‌های مشخص شده در نقشه و پروانه اقدام نماید موظف به پرداخت عوارض کسری و یا حذف پارکینگ‌های مورد نیاز علاوه بر جریمه تعیین شده از سوی کمیسیون ماده صد می‌باشد.
تبصره ۱: عوارض کسری و یا حذف اینگونه پارکینگها معادل دو برابر عوارض پارکینگ معمولی می‌باشد.

تبصره ۲: این بند مشمول کلیه املاکی که مساحت آن کمتر از یکصد مترمربع بوده و امکان تأمین پارکینگ مقدور می‌باشد نیز می‌گردد.

۵-۲- مالکین کلیه املاکی که مطابق ضوابط طرح تفصیلی شهر و یا مصوبه کمیسیون ماده پنج و همچنین موارد تعیین شده در این ماده مجاز به پرداخت عوارض کسری پارکینگ مورد نیاز می‌باشند و یا بدون اخذ مجوز قانونی اقدام به احداث بنا - اضافه اشکوب و یا تبدیل یک واحد به دو یا چند واحد اقدام می‌نمایند در صورت عدم امکان تأمین پارکینگ در محل ملک، عوارض کسری پارکینگ آنها معادل ۱/۵ برابر عوارض پارکینگ معمولی تعیین می‌گردد.

تبصره: کلیه واحدهای مسکونی موجود که مالکین آن تقاضای اضافه اشکوب و یا تبدیل یک واحد به دو یا چند واحد دارند و امکان تأمین پارکینگ با توجه به ضوابط جاری و وضعیت بنای موجود امکان‌پذیر نباشد عوارض کسری پارکینگ این گونه املاک تا دو واحد معادل ۱/۵ برابر و مازاد بر دو واحد معادل دو برابر پارکینگ معمولی تعیین می‌گردد.

۶-۲- املاکی که مجوز کمیسیون ماده پنج آنها مبنی بر افزایش تراکم و یا تغییر کاربری مربوط به قبل از تاریخ تصویب طرح تفصیلی تجدیدنظر شهر (۱۳۸۹/۱/۳۱) می‌باشد و تاکنون نسبت به اخذ مجوز احداث بنا اقدام ننموده‌اند کسری پارکینگ این واحدها مطابق بند ۲-۵ - تعیین می‌گردد.

۶-۳- عوارض پارکینگ واحدهای تجاری واقع در کاربریهای مذهبی حداکثر تا ۲ واحد (معادل ۵۰ مترمربع) به میزان ۱٪ عوارض پارکینگ مناطق مربوطه تعیین می‌گردد.

۳- نحوه محاسبه عوارض پارکینگ: $P = 70 (A) \rightarrow$ تجاری $\times 1/35$
عوارض هر پارکینگ معادل ۷۰ برابر قیمت تراکم مشخص شده در هر یک از مناطق مختلف شهر (مطابق ماده ۱۰) تعیین می‌گردد.

هفتاد برابر قیمت تراکم مشخص شده در هر یک از مناطق مختلف شهر (مطابق ماده ۱۰) = عوارض حذف و یا کسری هر واحد پارکینگ

۲) ماده ۱۱: عوارض بر تغییر کاربریها [حق ارزش افزوده حاصله از تغییر کاربریها] از تعرفه عوارض محلی سال ۱۳۹۳ شورای اسلامی شهر دامغان:

«ماده ۱۱: عوارض بر تغییر کاربریها (حق ارزش افزوده حاصله از تغییر کاربریها):
نظر به اینکه رعایت کلیه کاربریهای مصوب طرح تجدید نظر تفصیلی شهر و یا مصوبات کمیسیونهای ماده پنج شورای شهرسازی استان از سوی مالکین حقیقی و حقوقی و ادارات، ارگانها، نهادها و مؤسسات دولتی و خصوصی الزامی می‌باشد و تغییر کاربریهای مصوب مستلزم برخی اقدامات از سوی شهرداری از جمله موافقت با طرح موضوع در کمیسیون ماده ۵ و دادن رأی مثبت به عنوان عضو کمیسیون و تلاش وی در جهت اخذ موافقت سایر اعضاء کمیسیون و پیگیری موضوع تا تحقق کامل آن را دارد و از طرفی بر اثر برخی از تغییر کاربریها موجبات تبدیل به احسن ملک مورد نظر و افزایش قیمت آن را

دیوان عدالت اداری مبادرت به اخذ عوارض افزوده ناشی از ارتقاء کاربری از شهروندان خود نموده در حالی که این موضوع در صلاحیت کمیسیون ماده ۵ قانون تاسیس شورای عالی شهرسازی بوده و خارج از شمول ماده ۷۱ و همچنین بند ۱۶ از قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور مصوب ۱۳۷۵/۳/۱ است چرا که این امر در زمره وظایف شورای اسلامی پیش‌بینی نشده است. از سوی دیگر شهرداری در تغییر کاربری خدمتی ارائه نمی‌نماید تا مستحق اخذ عوارض ناشی از آن باشد، بنابراین از این منظر هم برخلاف بند ۳ ماده ۲۹ قانون آیین‌نامه مالی شهرداریها مصوب ۱۳۴۶ است. نتیجه اینکه وضع چنین عوارضی خارج از حدود اختیارات آن شورا بوده و شهرداری دامغان حق اخذ چنین عوارضی را تبعاً نخواهد داشت. علی‌هذا مستند با استعانت از خداوند متعال و در تحت آن با عنایت به مدارک پیوست و به دلیل مغایرت مصوبات فوق‌الذکر با آراء صادره متعدد مارالذکر و با استناد به ماده ۹۲ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری تقاضای رسیدگی خارج از نوبت و ابطال مصوبات مذکور از زمان تصویب با استناد به ماده ۱۳ از قانون مارالذکر از محضران مورد استدعاست.

در راستای خواسته و مستند به ادله پیوست و ضمن تقاضای اخذ مدارک استنادی و استعلام آنها وفق تبصره ۲ ماده ۲۰ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان از مراجع مربوطه به استحضار آن مقام می‌رساند:

الف: شورای اسلامی شهر دامغان مطابق ماده ۹ مصوبه عوارض محلی شهرداری دامغان مصوب ۱۳۹۳ مبادرت به تعیین و نهایتاً اخذ عوارض حذف و کسری پارکینگ از شهروندان کرده است و این در حالی است که مستند به آراء متعدد صادره از سوی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به دلیل مغایرت با قانون (تبصره ۵ ماده ۱۰۰ قانون شهرداری) و خارج بودن تعیین آن از حوزه وظایف و اختیارات شهرداریها و شوراهای شهر در خصوص شهرهای متعدد ابطال شده است. برخی از این آراء عبارتند از: ۱۷۷، ۱۴۷۸، بند و ۱۴۸۰ و ۱۴۸۱، ۱۴۷۹ - ۱۳۸۶/۱۲/۱۲ - ۷۷۰، ۱۳۹۱/۱۰/۱۸ - ۱۴۷۷، ۱۳۹۱/۹/۱۸، ۹۷ الی ۱۰۰ - ۱۳۹۲/۱۲/۱۶ - ۱۱۶، ۱۳۹۲/۲/۲۳ - ۱۲۱۵، ۱۳۹۴/۱۰/۲۲ - ۷۵۲، ۱۳۹۵/۹/۳۰ و ۱۳۵۴ - ۱۳۹۵/۱۲/۱۷ و همچنین نامه پیوست صادره از دیوان محاسبات کشور دایر بر غیرقانونی بودن اخذ عوارض حذف و کسری پارکینگ توسط شهرداریهای استان سمنان.

ب: شورای مزبور همچنین با استناد به ماده ۲۲ تعرفه بهای خدمات شهرداری دامغان مصوب ۱۳۹۳ مبادرت به تعیین و نهایتاً اخذ هزینه تقسیط عوارض و دیرکرد از شهروندان کرده است و این در حالی است که مستند به رأی شماره ۱۷۸۹ - ۱۳۹۳/۱۰/۲۲ صادره از سوی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به دلیل عدم وجود مهمل و نص صریح قانونی برای اخذ چنین عوارضی با وجود تبصره ۳ الحاقی به ماده ۶۲ قانون برنامه پنجم توسعه و خروج آن از حوزه وظایف و اختیارات شوراهای شهر ابطال شده است.

پ: متأسفانه شورای اسلامی شهر دامغان برخلاف رأی شماره ۱۳۱۳ - ۱۳۹۵/۱۲/۱۰ صادره از هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با تصویب ماده ۱۵ تعرفه عوارض محلی شهرداری دامغان در سال ۱۳۹۳ مبادرت به اخذ عوارض و هزینه‌های تفکیک پلاکها نموده که با عنایت به رأی مارالذکر این امر نیز برخلاف قوانین موضوعه است.»

متن تعرفه‌های مورد اعتراض به قرار زیر است:

۱- ماده ۹: عوارض حذف و یا کسری پارکینگ از تعرفه عوارض محلی سال ۱۳۹۳ شورای اسلامی شهر دامغان

«ماده ۹: تعرفه عوارض حذف و یا کسری پارکینگ

۱- اخذ عوارض حذف و یا کسری پارکینگ در زمان صدور پروانه ساختمانی، اصلاحی، اضافه اشکوب - تبدیلی - تمدیدی، پایان کار و ... صورت می‌پذیرد و فقط در شرایط ذیل مجاز می‌باشد و در سایر موارد مالک مکلف به تأمین ۱۰۰٪ پارکینگ با شرایط اعلامی در ضوابط طرح تفصیلی خواهد بود.

الف - ساختمان در بر خیابانهای سریع‌السير به عرض ۴۵ متر و بیشتر قرار داشته باشد که امکان دسترسی به محل اتومبیل رو وجود نداشته باشد.

ب - ساختمان در فاصله کمتر از ۵۰ متری تقاطع خیابانهای به عرض ۲۴ متر و بیشتر واقع شده باشد که امکان دسترسی به محل اتومبیل رو وجود نداشته باشد.

ج - ساختمان در محلی قرار گیرد که ورودی پارکینگ مستلزم قطع درختان کهن سال که قطع آن ممنوع می‌باشد قرار گیرد.

د - ساختمان در بر کوچه‌هایی قرار گرفته باشد که به علت عرض کم کوچه امکان عبور اتومبیل نباشد.

ه - در صورتی که وضع و فرم زمین زیر ساختمان به صورتی باشد که از نظر فنی نتوان در سطح طبقات احداث پارکینگ نمود.

و - ساختمان در بر معبری قرار گرفته باشد که به علت شیب زیاد احداث پارکینگ در آن از نظر فنی مقدور نباشد.

۷- تغییر کاربری از مسکونی و سایر کاربریهای عمومی به تأسیسات و تجهیزات شهری معادل ۵۰٪ حق ارزش افزوده مسکونی به تجاری تعیین می‌گردد.

۸ - تغییر کاربری هر مترمربع زیرزمین واحدهای مسکونی از انباری و یا مسکونی به تجاری معادل ۷۰٪ حق ارزش افزوده مسکونی به تجاری در همکف تعیین می‌گردد.

۹- تغییر کاربری هر مترمربع از فضاهای عمومی و اداری به مسکونی معادل ۱۰٪ حق ارزش افزوده مسکونی به تجاری محاسبه می‌گردد.

۱۰- عوارض حق ارزش افزوده حاصل از تغییر کاربری باغات، اراضی مزروعی، فضای سبز و پارکینگ عمومی و سایر موارد کاربریهای مشابه به تجاری معادل ۱۳۰٪ تغییر کاربری مسکونی به تجاری محاسبه و وصول می‌گردد.

۱۱- عوارض حق ارزش افزوده تغییر کاربری قسمتی از فضای مذهبی به تجاری حداکثر تا دو واحد (مجموعاً معادل ۵۰ مترمربع) به میزان ۱٪ عوارض ارزش افزوده تجاری مناطق مربوطه تعیین می‌گردد.

۱۲- تغییر کاربری طبقه اول از مسکونی به تجاری معادل ۷۰٪ حق ارزش افزوده مسکونی به تجاری در همکف تعیین می‌گردد.

۱۳- تغییر کاربری طبقه دوم از مسکونی به تجاری معادل ۴۰٪ حق ارزش افزوده مسکونی به تجاری در همکف و از طبقات دوم به بالا معادل ۳۰٪ حق ارزش افزوده طبقه همکف تعیین می‌گردد.

۱۴- تبدیل بخشی از زیرزمین و یا همکف به آرایشگاه زنانه مشروط به سپردن تعهد محضری و با حفظ کاربری موجود و در صورت وجود دسترسی مستقل بلامانع می‌باشد و حق ارزش افزوده آن معادل ۳۰٪ حق ارزش افزوده تبدیل مسکونی به تجاری جهت هر مترمربع فضای مورد تبدیل تعیین می‌گردد بدیهی است این گونه واحدها مشمول پرداخت عوارض پذیره و حذف پارکینگ نمی‌گردند.

۱۵- تبدیل بخشی از زیرزمین و یا همکف به خیاطی زنانه مشروط به سپردن تعهد محضری و با حفظ کاربری موجود بلامانع می‌باشد لیکن حق ارزش افزوده آن معادل ۲۰٪ حق ارزش افزوده تبدیل مسکونی به تجاری جهت هر مترمربع فضای مورد تبدیل تعیین می‌گردد.

۱۶- در خصوص تغییر کاربری سایر موارد که در این تعرفه پیش‌بینی نشده است و احیاناً با تغییرات ایجاد شده در طرح تفصیلی جدید با آن مواجه خواهیم شد بر اساس توافق فی مابین شهرداری و مالک و اخذ مجوز از شورای شهر عمل می‌گردد.

۱۷- در محاسبه حق ارزش افزوده از فرمول زیر استفاده می‌شود. $E = A \times N$

که در اینجا $E =$ حق ارزش افزوده و $A =$ قیمت یک مترمربع تراکم و $N =$ ضریب در نظر گرفته شده جهت ارزش افزوده منطقه که در A ضرب می‌گردد.

تبصره ۱: املاک واقع در بر معابر و شوارع عمومی چنانچه با واسطه فضای سبز پارکینگ و یا هر نوع عارضه طبیعی و غیر طبیعی دیگری به خیابانهای اصلی که دارای قیمت منطقه‌ای بالاتری هستند مشرف شوند در محاسبات ارزش افزوده و سایر عوارض آنها با ۱۰٪ کاهش نسبت به معبر مورد نظر (اصلی) محاسبه و دریافت خواهد شد. مشروط به آن که در صورت چند بر بودن ملک پس از اعمال کاهش مذکور از قیمت منطقه‌ای معابر مجاور دیگر همین ملک کمتر نگردد.»

۳) ماده ۱۵: محاسبه عوارض تفکیک اراضی مسکونی - تجاری - اداری و صنعتی و ... نرخ خدمات تفکیک اعیانی از تعرفه عوارض محلی سال ۱۳۹۳ شورای اسلامی شهر دامغان: «ماده ۱۵: تعرفه محاسبه عوارض تفکیک اراضی مسکونی - تجاری - اداری - صنعتی و ... و نرخ خدمات تفکیک اعیانی

۱- عوارض هر مترمربع تفکیک اراضی با کاربری مسکونی - آموزشی - آموزش عالی - بهداشتی درمانی - مذهبی - فرهنگی - ورزشی - انبار و تأسیسات حمل و نقل - تأسیسات و تجهیزات شهری و پارکینگ معادل ۱۰۰٪ قیمت منطقه‌ای زمین تعیین می‌گردد.

۲- عوارض هر مترمربع تفکیک اراضی با کاربری تجاری - اداری - صنعتی - جهانگردی و پذیرایی و نظامی و انتظامی معادل ۴۰٪ قیمت منطقه‌ای زمین تعیین می‌گردد.

۳- عوارض تفکیک اراضی که کلاً با اصول بازرگانی اداره می‌شود و یا به نوعی تابع شرایط صنفی خاصی می‌باشد معادل ۴۰٪ قیمت منطقه‌ای زمین تعیین می‌گردد.

تبصره - عوارض تفکیک اراضی با سایر کاربریها که در این قسمت قید نگردیده است به استثناء کاربری کشاورزی و باغات مطابق بند ۱ محاسبه می‌گردد.

۴- نرخ خدمات هر مترمربع تفکیک اعیانی (آپارتمانی) با کاربری مسکونی معادل ۵۰٪ قیمت منطقه‌ای اعیانی

۵ - نرخ خدمات هر مترمربع تفکیک اعیانی با کاربری تجاری - اداری - صنعتی و ... معادل ۷۰٪ قیمت منطقه‌ای اعیانی

فراهم می‌نماید که در نتیجه این افزایش قیمت با تلاش و پیگیری شهرداری تحقق می‌یابد. لذا بابت حق تلاش شهرداری در جهت تغییر کاربری املاک موصوف که مالکین آن از ارزش افزوده حاصله منتفع می‌گردند دستورالعمل ذیل تعیین و شهرداری مجاز می‌باشد جهت آن دسته از مالکین املاک بخش حقیقی و حقوقی که تقاضای تغییر کاربری ملک خود را دارند و حاضر به پرداخت حق و حقوق شهرداری (حق تلاش) به شرح ذیل می‌باشند پس از تنظیم صورتجلسه توافق اقدام نماید. در این صورت مالکین موظف به پرداخت حق ارزش افزوده تعیین شده جهت مناطق مختلف شهر می‌باشند.

۱- حق ارزش افزوده حاصل از تغییر کاربری هر مترمربع از اراضی مسکونی به تجاری در بلوکهای ۶-۷-۸-۹-۱۰-۱۱-۲۰-۲۲-۲۳-۲۶ از دفترچه قیمت منطقه‌ای دارائی برابر است با بیست و دو برابر قیمت فروش تراکم در مناطق مذکور (۲۲A)

۲- حق ارزش افزوده حاصل از تغییر کاربری هر مترمربع از اراضی مسکونی به تجاری در بلوکهای ۲-۳-۴-۱۲-۱۳-۱۷-۱۸-۱۹-۲۱-۲۵-۲۷-۲۸-۲۹ از دفترچه قیمت منطقه‌ای دارائی برابر است با بیست برابر قیمت فروش تراکم در مناطق مذکور (۲۰A)

۳- حق ارزش افزوده حاصل از تغییر کاربری هر مترمربع از اراضی مسکونی به تجاری در بلوکهای ۱-۵-۱۴-۱۵-۱۶-۲۴-۳۰-۳۱-۳۲-۳۳ از دفترچه قیمت منطقه‌ای دارائی برابر است با هجده برابر قیمت فروش تراکم در مناطق مذکور (۱۸A)

تبصره ۱: توضیح اینکه حق ارزش افزوده بلوک ۱۴ و ۳۰ فقط در بر بلوار صد دروازه معادل هجده برابر قیمت فروش تراکم و مابقی املاک واقع در همین بلوک معادل شانزده برابر قیمت فروش تراکم در منطقه می‌باشد.

تبصره ۲: در صورتی که مساحت واحد تجاری مورد نظر از ۲۰ متر تجاوز نماید، به شرط رعایت دهانه مجاز مشمول پرداخت ۱۰٪ ارزش افزوده جهت هر مترمربع مساحت اضافی خواهد بود.

تبصره ۳: حق ارزش افزوده خیابانهای ذیل الذکر با ۷۵٪ افزایش نسبت به ارزش افزوده مشخص شده در بلوکهای مربوطه تعیین می‌گردد.

الف - بر خیابان امام خمینی از میدان شهداء تا میدان امام خمینی و میدان شهداء و میدان امام (بلوکهای ۸-۱۱-۲۰-۲۲)

ب - بر خیابان شهید بهشتی از میدان امام تا تقاطع زرجوی شمالی و جنوبی (بلوکهای ۱۱-۲۶)

ج - بر خیابان خندق (بلوک ۱۱)

د - بر خیابان ابوریحان بیرونی .....

ه- بر خیابان شهداء از میدان شهداء تا تقاطع باغ جنت غربی (بلوک ۲۰)

و - بر خیابان باغ جنت از تقاطع خیابان شهداء تا میدان فرهنگ و میدان فرهنگ (بلوکهای ۲۰-۲۲-۲۳)

ز - بر خیابان محله نو از خیابان امام خمینی تا تقاطع باغ جنت (بلوک ۲۰)

ح - بر بلوار جنوبی از خیابان امام تا تقاطع خیابان باغ جنت (بلوکهای ۲۰ و ۲۲)

ط - بر خیابان فرهنگ از میدان امام تا میدان فرهنگ (بلوک ۲۲)

ی - بر بلوار شمالی از خیابان امام تا تقاطع ابوریحان (بلوکهای ۸-۱۱)

۴ - حق ارزش افزوده حاصله از تغییر کاربری - انباری - بهداشتی و حمام - اداری - نظامی و انتظامی - فرهنگی - مذهبی - ورزشی - درمانی و سایر کاربریها مشابه عمومی به تجاری معادل ۶۰٪ حق ارزش افزوده مسکونی به تجاری تعیین می‌گردد و چنانچه کاربریهای مذکور به کاربری صنایع و کارگاه تبدیل گردد معادل ۴۰٪ حق ارزش افزوده مسکونی به تجاری تعیین می‌گردد.

۵ - عوارض تبدیل کاربری هر مترمربع از باغات و اراضی مزروعی به مسکونی در صورتی که با عمل تفکیک به صورت توأمان صورت پذیرد (موضوع ماده ۲۰ این تعرفه یعنی قانون اصلاح ماده ۱۰۱ قانون شهرداریها نیز اعمال شد) معادل ۳/۵ برابر قیمت تراکم منطقه‌ای (۳/۵A) و در صورتی که صرفاً تبدیل کاربری به تنهایی صورت پذیرد معادل ۴/۵ برابر قیمت تراکم منطقه‌ای (۴/۵A) محاسبه و وصول می‌گردد.

تبصره ۱: در رابطه با کاربریهای انباری - بهداشتی - حمام - اداری - نظامی و انتظامی - فرهنگی - مذهبی - ورزشی - درمانی و سایر کاربریهای مشابه عمومی که به مسکونی تبدیل می‌شوند چنانچه در رابطه با تبدیل کاربری وجهی دریافت نشده باشد عوارض تبدیل کاربری با همان ضرایب بند ۵ محاسبه و اخذ می‌گردد. در غیر این صورت چنانچه وجهی دریافت شده باشد با ضریب ۰/۷۵ محاسبه و وصول می‌گردد.

تبصره ۲: چنانچه در طرح تفصیلی کاربری مسکونی به فرهنگی و غیره تبدیل شده باشد و به هر دلیل به حالت اولیه آن برگردد هیچ وجهی از مالک دریافت نمی‌شود.

۶ - حق ارزش افزوده حاصل از تغییر کاربری تأسیسات و تجهیزات شهری و جهانگردی و پذیرایی به تجاری معادل ۳۰٪ حق ارزش افزوده مسکونی به تجاری تعیین می‌گردد.

۶- نرخ خدمات هر مترمربع تفکیک اراضی و اعیانی‌ها با کاربری مسکونی کمتر از حد نصاب تعیین شده در ضوابط طرح تفصیلی شهر (تا ۲۰ متر زیر حد نصاب) معادل ۱۲ برابر قیمت منطقه‌ای و بیشتر از ۲۰ مترمربع زیر حد نصاب معادل ۱۵ برابر قیمت منطقه‌ای تعیین می‌گردد.

۷- نرخ خدمات هر مترمربع تفکیک اراضی و اعیانی‌ها با کاربری تجاری کمتر از حد نصاب تعیین شده در ضوابط طرح تفصیلی شهر (تا ۵۰ متر زیر حد نصاب) معادل ۱۸ برابر قیمت منطقه‌ای و بیشتر از ۵۰ متر زیر حد نصاب معادل ۲۸ برابر قیمت منطقه‌ای تعیین می‌گردد.

۸- قیمت منطقه‌ای اعیانی عبارتست از قیمتی که از سوی اداره امور اقتصادی و دارایی جهت ساختمانها تعیین می‌گردد.

تبصره: عوارض تفکیک کلیه اراضی و املاکی که از طریق مواد ۱۴۷ و ۱۴۸ قانون اصلاحی ثبت اسناد و املاک (صدور سند مالکیت شش‌دانگی) صورت می‌پذیرد مطابق ردیفهای ذکر شده در این ماده محاسبه می‌گردد.

تبصره ۲: در تفکیک اعیانیها فضاهای مشاعی مشمول پرداخت عوارض تفکیک نمی‌گردد.

تبصره ۳: عوارض تفکیک اعیانی در هنگام صدور پایانکار وصول می‌گردد.

تبصره ۴: در اینجا قیمت منطقه‌ای و ارزش معاملاتی اعیانی مصوب سال ۱۳۹۲ ملاک عمل می‌باشد ضمناً در صورت تغییر قیمت منطقه‌ای و یا ارزش معاملاتی توسط کمیسیون مربوطه شهرداری می‌تواند در قالب لایحه جدید تغییرات را پیشنهاد نماید.

۱۰- تفکیک اراضی با کاربری کشاورزی و باغات واقع در محدوده شهر که طبق بند (ج) قانون حفظ باغات و اراضی مزروعی پس از طی مراحل قانونی به قطعات ۱۰۰۰ و ۲۰۰۰ متری با کاربری باغ و زمین مزروعی تفکیک می‌گردد معادل ۲۵٪ قیمت‌های مشخص شده در بند ۱ ماده ۱۵ تعیین می‌گردد.»

۴) ماده ۲۲: بهای خدمات شهرداری در قبال تقسیط بدهی مؤدیان از تعرفه عوارض محلی سال ۱۳۹۳ شورای اسلامی شهر دامغان

تعرفه بهای خدمات شهرداری دامغان در سال ۱۳۹۳

شرح منابع	وضعیت کنونی (ریال)	پیشنهادی ۱۳۹۳ (ریال)	مصوب سال ۱۳۹۳ (ریال)
بهای خدمات شهرداری در قبال تقسیط بدهی مؤدیان			
به استناد بند ۲۶ از ماده ۷۱ قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور، و به جهت جبران هزینه‌های مرتبط با امر تقسیط بدهی مؤدیان تعرفه ذیل تعیین می‌گردد: بدهی‌های تا سقف ۱۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال از پرداخت این هزینه معاف می‌باشند. وصول این هزینه با نرخ ۱۵٪ و از طریق فرمول ذیل محاسبه خواهد شد. (1) (مبلغ تقسیط بدهی) × نرخ خدمات × مبلغ بدهی ۲۴۰۰			
تبصره ۱: اخذ این هزینه بر اساس ماده ۳۲ آیین‌نامه مالی شهرداریهاست.			
تبصره ۲: در اجرای ماده ۷۳ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت و اصلاح ماده ۳۲ آیین‌نامه مالی شهرداریها، شهرداری مجاز است مطالبات خود را پس از دریافت یک سوم مبلغ مورد مطالبه تقسیط نماید.			
تبصره ۳: در صورت تأخیر در پرداخت هر یک از اقساط توسط بدهکاران به ازای هر ماه تأخیر ۳ درصد به عنوان خسارت تأخیر تعلق گرفته و به صورت روز شمار محاسبه و اخذ خواهد شد.	عین تعرفه و تبصره‌های مربوطه اجرا می‌شود.	عین تعرفه و تبصره‌های مربوطه پیشنهاد می‌شود.	عین تعرفه و تبصره‌های مربوطه تصویب شد.
تبصره ۴: معافیت یا تخفیف در خصوص این هزینه منوط به پیشنهاد شهرداری و تصویب شورای شهر و یا راساً توسط شورای شهر می‌باشد.			
تبصره ۵: مؤدیانی که بدهی‌های سالانه خود را در مهلت مقرر پرداخت نمایند مشمول ۲٪ جریمه تأخیر یا دیرکرد به ازای هر ماه نسبت به مدت تأخیر خواهند بود. این جریمه شامل هر نوع بدهی اعم از عوارض یا بهای خدمات می‌باشد.			

رأی هیأت عمومی

۱- با توجه به آراء متعدد هیأت عمومی دیوان عدالت اداری وضع عوارض بر کسری، حذف یا عدم تأمین پارکینگ در مصوبات شوراهای اسلامی شهرها، مغایر قانون و خارج از حدود اختیارات تشخیص و ابطال شده است بنابراین ماده ۹ تعرفه عوارض حذف و یا کسری پارکینگ سال ۱۳۹۳ مصوب شورای اسلامی شهر دامغان به دلائل مندرج در رأی شماره ۹۷ الی ۱۰۰ - ۱۳۹۳/۲/۱۶ و رأی شماره ۵۷۳ - ۱۳۹۶/۶/۱۹ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مغایر قانون و خارج از حدود اختیارات است و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و مواد ۸۸ و ۱۳ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ از تاریخ تصویب ابطال می‌شود.

۲- با توجه به اینکه در آراء متعدد هیأت عمومی دیوان عدالت اداری وضع عوارض برای تفکیک عرصه و اعیان و کسری حد نصاب در مصوبات شوراهای اسلامی شهرها، مغایر قانون و خارج از حدود اختیارات تشخیص و ابطال شده است، بنابراین ماده ۱۵ تعرفه محاسبه عوارض تفکیک اراضی مسکونی - تجاری - اداری - صنعتی و ... و نرخ خدمات تفکیک اعیانی مصوب شورای اسلامی شهر دامغان در سال ۱۳۹۳ به دلائل مندرج در رأی شماره ۹۷ - ۱۳۹۵/۲/۲۸ و ۹۶۹ - ۱۳۹۵/۱۰/۱۶ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مغایر قانون و خارج از حدود اختیارات است و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و مواد ۸۸ و ۱۳ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ از تاریخ تصویب ابطال می‌شود.

۳- با توجه به اینکه در آراء متعدد هیأت عمومی تجویز اخذ مبلغ اضافی تحت عنوان کارمزد و غیره در تقسیط عوارض قبل از تصویب قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر مصوب ۱۳۹۴/۲/۹ در مصوبات شوراهای اسلامی مغایر قانون و خارج از حدود اختیارات تشخیص و ابطال شده است بنابراین ماده ۲۲ تعرفه بهای خدمات شهرداری دامغان در سال ۱۳۹۳ تحت عنوان بهای خدمات شهرداری در قبال تقسیط بدهی مؤدیان مصوب شورای اسلامی شهر دامغان به دلائل مندرج در رأی شماره ۱۷۸۹ - ۱۳۹۳/۱۰/۲۲ مغایر قانون و خارج از اختیارات است و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و مواد ۸۸ و ۱۳ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ از تاریخ تصویب ابطال می‌شود.

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری
معاون قضایی دیوان عدالت اداری - مرتضی علی اشراقی

شماره ۹۸۰۱۹۸۶ - ۱۳۹۸/۵/۱۶

بسمه تعالی

جناب آقای اکبرپور

رئیس هیأت‌مدیره و مدیرعامل محترم روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

یک نسخه از رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به شماره دادنامه ۹۸۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۰۸۴۶ مورخ ۱۳۹۸/۵/۱ با موضوع: «اعمال ماده ۹۱ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری نسبت به رأی شماره ۴۷۵ - ۱۳۸۹/۱۰/۲۷ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری و ابطال بند ب بخشنامه (۷)۱۷:۷۰۹ بانک تجارت در زمانی که دولتی بوده است» جهت درج در روزنامه رسمی به پیوست ارسال می‌گردد.

مدیرکل هیأت عمومی و هیأت‌های تخصصی دیوان عدالت اداری - مهدی دربین

تاریخ دادنامه: ۱۳۹۸/۵/۱ شماره دادنامه: ۸۴۶ شماره پرونده: ۱۹۸۶/۹۸

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

شاکی: آقای رحیم بنایی بابازاده

موضوع شکایت و خواسته: اعمال ماده ۹۱ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان

عدالت اداری نسبت به رأی شماره ۴۷۵ - ۱۳۸۹/۱۰/۲۷ هیأت عمومی

رسیدگی به موضوع از جمله مصادیق حکم ماده ۹۲ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ تشخیص نشد.

پرونده در اجرای ماده ۸۴ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ به هیأت تخصصی شوراهای اسلامی ارجاع می‌شود و هیأت مذکور در خصوص خواسته شاکی، ماده ۱۱ تحت عنوان عوارض تغییر کاربری (حق ارزش افزوده

گردش کار: ۱- آقای رحیم بنائی بابازاده به موجب لایحه مورخ ۱۳۹۶/۲/۱۷ اعلام کرده است که:

«با سلام

احتراماً عطف به رأی صادره به کلاس پرونده ۹۲۷/۸۸ بر پی دادخواست تقدیمی اینجانب در خصوص ابطال بند (ب) بخشنامه بانک تجارت به شماره (۷)۱۷:۷۰۹ - ۱۳۸۱/۹/۲۶ به استناد ماده ۹۱ قانون دیوان عدالت اداری در خواست طرح آراء قبلی هیأت عمومی برای رسیدگی مجدد در هیأت عمومی، به دلیل اشتباه و مغایرت با قانون و تعارض با رأی صادره به کلاس پرونده ۸۶۸/۸۵ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری را دارم. (چنانچه مستحضرید بر اثر وقوع خشکسالی در کشور مجلس شورای اسلامی قانون جبران و پیشگیری عوارض ناشی از خشکسالی را طی ۶ مرحله در سالهای ۱۳۸۱، ۱۳۸۰، ۱۳۷۹، ۱۳۷۸ در جهت پرداخت تسهیلات و افزایش مهلت بازپرداخت اقساط و منابع تأمین کننده کارمزد تمدید اقساط اصلی و هزینه های سود اقساط تمدید شده را به طور یک ساله و دو ساله و به صورت نامحدود تا زمان بازپرداخت تصویب نمود. متأسفانه بانک تجارت برخلاف مصوب ۱۳۸۰/۷/۸ و ۱۳۸۱/۵/۳۰ و ماده ۱ آیین نامه اجرایی هیأت دولت مورخ ۱۳۸۱/۸/۱۵ طی بند ب بخشنامه (۷)۱۷:۷۰۹ - ۱۳۸۱/۹/۲۶ دستور به اخذ سود کارمزد اقساط تمدید شده از مورخ ۱۳۸۱/۳/۳۱ از کشاورزان را نمود دادخواستی جهت ابطال آن تقدیم هیأت عمومی دیوان عدالت اداری نموده ام. در رسیدگی به پرونده اینجانب و صدور رأی، نخست در پنج سطر اولیه رأی به درج منابع قانونی و آیین نامه ای مورد تخلف بانک تجارت پرداخته اند، اما متأسفانه در دو سطر آخر رأی اشتباهاً و برخلاف ادله و دلایل پنج سطر اولیه عدم مغایرت مصوبه مورد اعتراض با قانون را صراحتاً اعلام نموده اند که اشتباه و تناقض در متن رأی و مغایر با قانون می باشد. لذا به استناد ماده ۹۱ قانون دیوان عدالت اداری درخواست بررسی مجدد را می نمایم.)

«مجلس شورای اسلامی اولین قانون جبران و پیشگیری عوارض ناشی از خشکسالی را طی یک ماده واحد و ۶ تبصره در تاریخ ۱۳۷۸/۴/۱۵ تصویب که شامل مبلغ تخصیص یافته و محل استفاده آن مشخص شد و برابر تبصره ۳ بانک مرکزی هزینه مربوط به کارمزد اقساط اصلی و هزینه های سود اقساط تمدید شده تا تاریخ سررسید سال بعد را به سازمان برنامه و بودجه اعلام تا سازمان اعتبار مربوطه را در بودجه سال ۱۳۷۹ منظور کند. تبصره ۴ و ۵ و ۶ اختیارات به دولت و محل هزینه این اعتبار را مشخص می کند هیأت دولت به استناد آن اقدام به تصویب آیین نامه اجرایی به مورخ ۱۳۸۷/۵/۱۷ و ۱۳۸۷/۸/۲۵ را نمود. مجلس شورای اسلامی در دومین مرحله در تاریخ ۱۳۷۹/۲/۲۰ طی ماده واحد مشتمل بر دو بند الف و ب و ۶ تبصره قانون جبران خسارت پیشگیری عوارض ناشی از خشکسالی را تصویب نمود که مشتمل بر اختیارات اعطایی به هیأت دولت جهت تأمین اعتبار بر اجرا بود و برابر تبصره ۲ و ۳ مهلت بازپرداخت تسهیلات اعطایی از سوی بانک کشاورزی و سایر بانکها به کشاورزان، دامداران و آبریز پرووران و عشایر که در سال زراعی ۱۳۷۹ - ۱۳۷۸ به علت خشکسالی و سایر بلاای طبیعی خسارت دیده یا خواهند دید به مدت دو سال تمدید می گردد. بازپرداخت معوقه پس از این مدت در سنوات پیش بینی شده برای اجرای طرح توزیع می گردد. تبصره ۳ بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران هزینه مربوط به کارمزد تمدید اقساط اصلی و هزینه های سود اقساط تمدید شده را تا تاریخ سررسید دو سال بعد به سازمان برنامه و بودجه اعلام می نماید تا سازمان مذکور اعتبار مربوطه را در بودجه سالهای ۱۳۸۱ - ۱۳۸۰ کل کشور منظور نماید. آیین نامه اجرایی این قانون در تاریخ ۱۳۷۹/۳/۲۳ در ۵ صفحه تدوین و تأیید گردید و در تاریخ ۱۳۷۹/۸/۱۷ قانون استفساریه قانون جبران خسارات و پیشگیری عوارض ناشی از خشکسالی که موجب افزایش شعاع بهره مندان از قانون فوق می شود به تصویب رسید.

مجلس شورای اسلامی طی سومین نوبت در تاریخ ۱۳۸۰/۳/۳۰ طی ماده واحد و سه بند محل تأمین بودجه ستاد خشکسالی را مشخص و طی دو تبصره محل هزینه و طی پنج تبصره دستورالعمل های اداری ابلاغ و برابر تبصره ۹ وزارتخانه های تدوین کننده آیین نامه اجرایی را مشخص نمود که پس از تدوین آن به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید. تبصره ۴ همین قانون بعداً طی مصوبه ۱۳۸۰/۷/۸ اصلاح گردید، آیین نامه اجرایی قانون ۱۳۸۰/۳/۳۰ به شماره ۱۹۳۴۵ ت ۲۴۸۸ هـ - ۱۳۸۰/۴/۲۷ در ۵ صفحه تدوین و ابلاغ شد. مصوبه ۱۳۸۰/۷/۸ مجلس شورای اسلامی قانون اصلاح قانون پیشگیری از عوارض ناشی از خشکسالی و جبران خسارات طی ماده واحد تبصره ۴ قانون پیشگیری از عوارض ناشی از خشکسالی و جبران خسارات مصوب ۱۳۸۰/۳/۳۰ به شرح ذیل اصلاح و تبصره های ۱۰ و ۱۱ به آن الحاق گردید: تبصره ۴ هیچ گونه وجهی بابت سود و کارمزد تسهیلات اعم از اقساط معوقه و تمدید مهلت بازپرداخت و سهم یارانه معوقه دولت و نیز کمک بلاعوض از کشاورزان دریافت نمی شود که مزیت ماده واحد تبصره ۴ اصلاحی بر سایر مصوبات قبلی مجلس در خصوص مساعدت به کشاورزان در عدم پرداخت هزینه سود و کارمزد به صورت

نامحدود بودن آن هست زیرا در مصوبات قبلی زمان تمدید و عدم دریافت سود و کارمزد از تسهیلات محدود به یک سال و یا دو سال شده بود اما در مصوبه فوق به صورت نامحدود تا زمان بازپرداخت می باشد. این قانون با توجه به تأیید اعضای شورای نگهبان در همان روز به طور همیشگی ساری و جاری است و تاکنون هیچ گونه قانونی در جهت ابطال یا نقض قانون فوق تصویب نشده است.

آخرین مصوبه مجلس شورای اسلامی قانون اصلاح قانون مصوب ۱۳۸۰ به تاریخ ۱۳۸۱/۵/۳۰ طی یک ماده واحد که سیستم بانکی را مکلف نموده تا نسبت به افزایش مدت کلیه مطالبات خود از آن دسته از کشاورزان خسارت دیده سنوات گذشته که در اجرای قوانین سالهای ۱۳۷۸ و ۱۳۷۹ و ۱۳۸۰ جبران خسارت پیشگیری از خشکسالی مطالبات تمدید و انباشته شده است معادل تعداد اقساط تمدید شده آنان به مدت اضافه نمایند را تصویب و طی ۴ تبصره با عناوین مشمولین از قانون و وظایف بانک مرکزی و مساعدت بیشتر به کشاورزان در جهت دریافت تسهیلات را تصویب نمود که صراحتاً دستور به تمدید شده و هیأت وزیران را مسئول تدوین آیین نامه اجرایی نمود. هیأت دولت به شماره ۳۷۰۶۹ ت ۲۷۴۶۳ هـ - ۱۳۸۱/۸/۱۵ در شش ماده پنج تبصره آیین نامه اجرایی قانون فوق را منتشر نمود که صراحتاً در ماده ۱ آیین نامه به طور خلاصه «کلیه بانکها را مکلف به جهت حمایت از کشاورزان خسارت دیده از خشکسالی سالهای ۱۳۸۰ - ۱۳۷۹ - ۱۳۷۸ که بر اساس قوانین بدهی های آنان به بانکها تمدید شده و اقساط سنوات یاد شده برای سال ۱۳۸۱ جمع شده است نسبت به افزایش مدت قرارداد اعطای تسهیلات سرمایه گذاری و سرمایه در گردش خود با بدهکاران مذکور معادل مدت اقساط تمدید شده به مدت قرارداد اضافه و اقساط سالهای مذکور در سنوات اضافه شده وصول گردد» و در ادامه طی مثال دستور به شروع بازپرداخت اقساط تمدید شده از سال ۱۳۸۳ به بعد پس از اتمام بازپرداخت اقساط مقرر در سال ۱۳۸۱ را تصویب و به طور شفاف یک سال تنفس بین سال اتمام بازپرداخت اقساط مقرر و شروع به بازپرداخت اقساط تمدید شده را تصویب نمود. لازم به ذکر است فقط مبلغ پرداختی مشتری به بانک شامل اصل مبلغ دریافتی مشتری از بانک به علاوه سود دوران مشارکت و فروش اقساطی اولیه که به استناد قرارداد منعقد فی مابین (بانک و مشتری) حاصل شده می باشد که در رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری پس از تأکید به ماده واحد اصلاحی قانون مصوب ۱۳۸۰/۷/۸ فقط و فقط مورد تأیید و درج گردیده. بانک مرکزی طی نامه به شماره الف ۴۱۴۱ - ۱۳۸۰/۸/۳۰ آیین نامه فوق را جهت اجرا به بانکها ابلاغ نمود. بانک تجارت اقدام به صدور بخشنامه به شماره (۷)۱۷:۷۰۹ - ۱۳۸۱/۹/۲۶ نمود ولی متأسفانه از سطر پنجم و ششم و هفتم بند ب بخشنامه (۷)۱۷:۷۰۹ «تمدید تسهیلات» با توسل به بخشنامه داخلی مورخ ۱۳۸۰/۳/۱۳ بانک تجارت که جزء دستورالعمل های مربوط به تمدید و تعهدات دولت مربوط به مطالبات به استناد قانون مصوب سال ۱۳۷۹ می باشد و هیچ گونه ارتباطی با قانون مصوب ۱۳۸۱/۵/۳۰ نداشته دستور به اخذ سود و کارمزد از کشاورزان از تاریخ ۱۳۸۱/۳/۳۱ نموده و به جای تمدید مدت قرارداد دستور به تجدید قرارداد و طی دو مثال به چگونگی نحوه تخلف و حذف یک سال تنفس پرداخته که مغایر با تبصره ۴ ماده واحد مصوب ۱۳۸۰/۷/۸ و ماده واحد مصوب ۱۳۸۱/۵/۳۰ قانون پیشگیری از عوارض ناشی از خشکسالی و جبران خسارات و ماده ۱ آیین نامه اجرایی هیأت دولت می باشد. لذا در سال ۱۳۸۸ ضمن تقدیم دادخواست به هیأت عمومی دیوان عدالت اداری درخواست ابطال آن را نمودم که پس از وارد دانستن شکایت از سوی هیأت های تخصصی و تبادل لوایح هیأت عمومی دیوان پس از بحث و بررسی در هفت سطر اعلام رأی نموده اند:

۱- نخست در سه سطر اولیه: رأی قانون مصوب ۱۳۸۰/۳/۳۰ و ماده واحد اصلاحی آن قانون مصوب ۱۳۸۰/۷/۸ «که در بند (ب) بخشنامه (۷)۱۷:۷۰۹ مورد تخلف بانک تجارت قرار گرفته بود» را مورد تذکر و وارد به پرونده و به عنوان پیش بینی قانونی مورد تأکید قرار داده اند سپس در دو سطر بعدی به تبصره ۹ قانون یاد شده که وزارتخانه های تدوین کننده آیین نامه را مشخص می کند پرداخته اند و سپس ماده ۱ آیین نامه اجرایی قانون مصوب به تاریخ ۱۳۸۱/۵/۳۰ که به شماره ۳۷۰۶۹ ت ۲۷۴۶۳ هـ - ۱۳۸۱/۸/۱۵ تصویب گردیده را مورد تأیید نموده اند. متأسفانه اشتباهاً در سطر ششم رأی، هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مغایر با ۵ سطر اولیه، مصوبه مورد اعتراض (بخشنامه بانک تجارت) را تأیید و عدم مغایرت آن با قانون را صراحتاً اعلام نموده اند که کاملاً اشتباه در متن رأی صادره می باشد.

۲- علیرغم مغایرت بند ب بخشنامه بانک تجارت با ماده واحد اصلاحی قانون مصوب ۱۳۸۰/۷/۸ که در رأی صادره به آن تأکید گردیده (که صراحتاً دستور به عدم اخذ سود و کارمزد از تسهیلات اعم از اقساط معوقه و تمدید مهلت بازپرداخت و سهم یارانه معوقه دولت و نیز کمک بلاعوض از کشاورزان دریافت نمی شود و قانون فوق همچنان ساری و جاری است) و همچنین مغایر با ماده واحد قانون مصوب ۱۳۸۱/۵/۳۰ که

سیستم بانکی را مکلف نموده تا نسبت به افزایش مدت کلیه مطالبات خود اقدام و معادل تعداد اقساط تمدید شده آنان به مدت قرارداد اضافه نمایند که متأسفانه بانک تجارت در بند ب بخشنامه به جای تمدید مدت قرارداد دستور به تجدید قرارداد و اخذ سود و کارمزد از مشتریان را طی دو مثال به نحوه تخلف و حذف یک سال تنفس پرداخته ولی متأسفانه مغایر با قوانین فوق در رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری صحت مصوبه معترض عنه که (بخشنامه بانک تجارت) اعلام شده که عمل فوق مغایر با قانون است و متأسفانه بانک تجارت در مکاتبات اداری با مشروعیت بخشیدن به بخشنامه (۷۰۹:۱۷(۷) - ۱۳۸۱/۹/۲۶ خود به استناد رأی صادره به شماره دادنامه ۴۷۵ - ۱۳۸۹/۱۰/۲۷ به کلاس پرونده ۹۲۷/۸۸ عمل مغایر با شرع و قانون و آیین‌نامه خود را مشروعیت بخشیده و از تاریخ ۱۳۸۱/۳/۳۱ مغایر با قوانین و آیین‌نامه‌های فوق اقدام به اخذ سود و کارمزد از کشاورزان که به استناد قانون خشکسالی مصوب سالهای ۱۳۷۸، ۱۳۷۹ و ۱۳۸۰ اقساط آنها تمدید شده است می‌نماید که مغایر با قانون می‌باشد.

۳- همچنین رأی صادره در دادنامه ۹۲۷/۸۸ در تعارض کامل با رأی صادره به کلاس پرونده ۸۶۸/۸۵ که حکم به ابطال کل بخشنامه ۹۴۷ و بند ۲ بخشنامه ۳۳۵ بانک کشاورزی به دلیل مغایرت با موازین شرع برابر اعلام نظر فقهای شورای نگهبان طی نامه شماره ۲۴۱۲۴/۳۰/۸۶ - ۱۳۸۶/۹/۱۵ که ابطال گردیده از آنجا که بخشنامه‌های صادره بانک کشاورزی و تجارت برگرفته از یک قانون و آیین‌نامه بوده و تخلف هر دو بانک به یک شکل صورت گرفته بخشنامه‌های بانک کشاورزی برابر رأی هیأت عمومی دیوان ابطال ولی متأسفانه بخشنامه بانک تجارت توسط هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مورد تأیید قرار گرفته و قانونی خوانده شده است که کاملاً تعارض آرای هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با یکدیگر است. لذا خواهشمند است با توجه به اشتباه رأی نهایی با پنج سطر اولیه رأی و مغایرت رأی صادره با قوانین (تبصره ۴ ماده واحده اصلاحی مصوب ۱۳۸۰/۷/۸ و ماده واحده مصوب ۱۳۸۱/۵/۳۰) و تعارض آرای هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به استناد ماده ۹۱ قوانین دیوان عدالت اداری اقدام لازم جهت رسیدگی مجدد به پرونده فوق در هیأت عمومی دیوان عدالت اداری اقدام فرمایید.»

۲- متن رأی شماره ۴۷۵ - ۱۳۸۹/۱۰/۲۷ هیأت عمومی ناظر بر عدم ابطال بخشنامه به شرح زیر است:

«نظر به اینکه در قانون پیشگیری از عوارض ناشی از خشکسالی و جبران خسارت مصوب ۱۳۸۰/۳/۳ و ماده واحده اصلاحی قانون مذکور مصوب ۱۳۸۰/۷/۷ پرداخت تسهیلات به منظور پیشگیری از عوارض ناشی از خشکسالی و جبران خسارت پیش‌بینی گردیده و به موجب تبصره ۹ قانون یاد شده چگونگی اجرای آن به تصویب آیین‌نامه اجرائی توسط هیأت وزیران موکول گردیده و در ماده یک آیین‌نامه اجرائی مذکور به شماره ۳۷۰۶۹/۳۷۴۶۳ مورخ ۱۳۸۱/۸/۱۵ ضوابط و چگونگی پرداخت تسهیلات و بازپرداخت آنها مشخص شده است. لذا مصوبه معترض عنه مغایرتی با قانون ندارد و از حیث اعلام مغایرت با آیین‌نامه اجرائی قانون، رسیدگی به‌موضوع منصرف از صلاحیت هیأت عمومی دیوان عدالت اداری می‌باشد و قابلیت ابطال ندارد.»

۴- با موافقت رئیس دیوان عدالت اداری رسیدگی به موضوع در اجرای ماده ۹۱ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ در دستور کار هیأت عمومی قرار گرفت.

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ ۱۳۹۸/۵/۱ با حضور معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

رأی هیأت عمومی

به موجب ماده واحده قانون اصلاح قانون پیشگیری از عوارض ناشی از خشکسالی و جبران خسارات مصوب ۱۳۸۱/۵/۳۰ مقرر شده است که: «سیستم بانکی مکلف است نسبت به افزایش مدت کلیه مطالبات خود از آن دسته از کشاورزان خسارت دیده سنوات گذشته (صرف نظر از مراجعه یا عدم مراجعه به بانک) که در اجرای قوانین سالهای ۱۳۷۸، ۱۳۷۹ و ۱۳۸۰ جبران خسارات و پیشگیری از خشکسالی مطالبات تمدید و انباشته شده است، معادل تعداد اقساط تمدید شده آنان به مدت اضافه نماید.» در همین راستا، به موجب ماده ۱ آیین‌نامه اجرائی قانون اصلاح قانون پیشگیری از عوارض ناشی از خشکسالی و جبران خسارات مصوب ۱۳۸۱/۸/۸ هیأت وزیران نیز مقرر شده است که: «کلیه بانکها مکلفند جهت حمایت از کشاورزان خسارت دیده از خشکسالی سالهای ۱۳۷۸، ۱۳۷۹ و ۱۳۸۰ که براساس قوانین مربوط به پیشگیری از عوارض ناشی از خشکسالی و جبران خسارتهای مذکور بدهی‌های آنان به بانکها تمدید شده و اقساط سنوات یاد شده برای سال ۱۳۸۱ تجمع شده است، نسبت به افزایش مدت قرارداد اعطای تسهیلات (سرمایه‌گذاری و سرمایه در گردش) خود با بدهکاران مذکور معادل مدت اقساط تمدید شده به مدت

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری
معاون قضایی دیوان عدالت اداری - مرتضی علی اشراقی

شماره ۷۸۳۲۰/ت/۵۵۶۷۰۷-هـ ۱۳۹۸/۶/۲۶

تصویب‌نامه در خصوص تعیین اسکله منطقه ویژه اقتصادی صنایع انرژی بر پارسیان در استان هرمزگان، به عنوان اسکله مجاز برای ورود و خروج کالا و مسافر

وزارت کشور - وزارت راه و شهرسازی

دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی

هیأت وزیران در جلسه ۱۳۹۸/۶/۲۴ به پیشنهاد کارگروه موضوع تبصره (۱) ماده (۱۰۳) قانون امور گمرکی - مصوب ۱۳۹۰ - و به استناد تبصره یادشده تصویب کرد:
اسکله منطقه ویژه اقتصادی صنایع انرژی بر پارسیان در استان هرمزگان، به عنوان اسکله مجاز برای ورود و خروج کالا و مسافر تعیین می‌شود.
معاون اول رئیس‌جمهور - اسحاق جهانگیری

شماره ۷۸۳۳۵/ت/۵۵۳۴۳-هـ ۱۳۹۸/۶/۲۶

اصلاح آیین‌نامه استخدامی دهیاری‌های کشور

وزارت کشور - سازمان اداری و استخدامی کشور

هیأت وزیران در جلسه ۱۳۹۸/۶/۲۰ به پیشنهاد شماره ۱۴۱۷۰ مورخ ۱۳۹۷/۲/۴ وزارت کشور و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب کرد:

آیین‌نامه استخدامی دهیاری‌های کشور موضوع تصویب‌نامه شماره ۳۶۹۹/ت/۲۶۹۲۳-ه مورخ ۱۳۸۳/۴/۱۳ به شرح زیر اصلاح می‌شود:

۱- ماده (۱) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۱- بکارگیری افراد در دهیاری‌ها براساس ساختار سازمانی مصوب و در چهارچوب قانون کار انجام خواهد شد.

تبصره ۱- مدت قرارداد کار موضوع این ماده یکساله بوده و تمدید آن در صورت رضایت از عملکرد، بلامانع خواهد بود.

تبصره ۲- نمونه قرارداد کار موضوع این ماده توسط وزارت کشور با همکاری سازمان اداری و استخدامی کشور و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی تهیه و ظرف سه ماه از ابلاغ این آیین‌نامه توسط وزیر کشور ابلاغ می‌شود.

تبصره ۳- بکارگیری افرادی که داوطلب خدمت در دهیاری‌ها می‌باشند به استثنای دهیار براساس مجوزهای صادره، تشکیلات مصوب و رعایت مراتب شایستگی و برابری فرصت‌ها از طریق آزمون انجام می‌شود. چگونگی اجرای آزمون در دهیاری‌ها به موجب دستورالعملی است که ظرف سه ماه از ابلاغ این آیین‌نامه، توسط وزارت کشور تهیه و ابلاغ می‌شود.

۲- ماده (۲) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۲- ساختار سازمانی دهیاری‌ها متناسب با درجه هر دهیاری از سوی وزارت کشور (سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور) تهیه و ابلاغ می‌شود.

۳- ماده (۳) حذف می‌شود.

۴- ماده (۷) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۷- مأموریت کارکنان رسمی یا پیمانی دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری به دهیاری در چهارچوب قوانین و مقررات مربوط امکان‌پذیر می‌باشد.

تبصره ۱- برقراری حقوق و مزایای کارکنان سایر دستگاه‌های اجرایی که بدون حفظ پست سازمانی به دهیاری مأمور می‌شوند، براساس ضوابط و مقررات مورد عمل در دهیاری‌ها خواهد بود.

تبصره ۲- انتقال و مأموریت کارکنان دهیاری‌ها به دستگاه‌های اجرایی ممنوع است.

۵- ماده (۱۰) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۱۰- به تخلفات دهیاران بر اساس قانون رسیدگی به تخلفات اداری و به تخلفات کارکنان دهیاری بر اساس قانون کار رسیدگی می‌شود.

۶- ماده (۱۱) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۱۱- حقوق و مزایای دهیار براساس مقررات قانون کار و در چهارچوب اعتبارات مصوب شورای اسلامی روستا تعیین و پرداخت خواهد شد.

۷- در ماده (۱۲) عبارت «با اطلاع بخشدار» به عبارت «با تأیید بخشدار» اصلاح می‌شود.

۸- متن زیر به عنوان ماده (۱۴) الحاق می‌شود:

ماده ۱۴- در صورت استخدام کارکنان دهیاری در سایر دستگاه‌های اجرایی، سابقه خدمت مرتبط آنها به عنوان سنوات خدمت قابل قبول محاسبه می‌شود.

۹- شماره‌های مواد آیین‌نامه با توجه به اصلاحات فوق به ترتیب اصلاح می‌شود.

معاون اول رئیس‌جمهور - اسحاق جهانگیری

۲- متن زیر به عنوان تبصره به ماده (۴۷) اضافه می‌شود:

تبصره - چنانچه بخشدار، شخص معرفی‌شده از سوی شورای اسلامی روستا را واجد شرایط نداند موظف است مراتب را با ذکر دلیل و مستندات، ظرف (۱۰) روز به شورا منعکس نموده و در صورت اصرار شورا به نظر قبلی خود، موضوع توسط شورا به هیأت حل اختلاف استان ارجاع و هیأت مذکور مکلف است ظرف (۱۵) روز تصمیم‌گیری کند و تصمیم آن هیأت برای بخشدار و شورای اسلامی روستا لازم‌الاجرا می‌باشد. چنانچه در مدت مقرر، هیأت نظر خود را اعلام ننماید نظر شورای اسلامی روستا لازم‌الاجرا خواهد بود و دهیار می‌تواند با حکم رییس شورا اختیارات قانونی خود را اعمال نماید.

۳- ماده (۴۸) مکرر به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده (۴۸) مکرر - دهیاری‌های کشور براساس شاخص‌های درآمد، جمعیت، وسعت، مرکزیت دهستان یا بخش (قبل از ایجاد شهرداری در مرکز بخش) و دارا بودن ظرفیت گردشگری روستا توسط وزارت کشور به درجات (۱) تا (۶) درجه‌بندی می‌شوند.

۴- جزه‌های (۲) و (۳) بند (ب) ماده (۴۹) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

۲- دارا بودن حداقل مدرک تحصیلی فوق‌دیپلم با گرایش‌های مشخص شده توسط وزارت کشور برای دهیاری‌های درجه (۳) و (۴).

تبصره - در صورت عدم وجود فرد با تحصیلات فوق دیپلم، شورای اسلامی روستا می‌تواند فردی را با تحصیلات دیپلم متوسطه به شرط داشتن حداقل یک سال سابقه فعالیت در سمت دهیار یا حداقل دو سال سابقه فعالیت در دهیاری یا دستگاه اجرایی را برای تصدی سمت دهیار انتخاب نماید.

۳- دارا بودن حداقل مدرک تحصیلی لیسانس با گرایش‌های مشخص شده توسط وزارت کشور برای دهیاری‌های درجه (۵) و (۶).

تبصره ۱- در صورت عدم وجود فرد با تحصیلات لیسانس، شورای اسلامی روستا می‌تواند فردی را با تحصیلات فوق دیپلم با داشتن حداقل یک سال سابقه فعالیت در سمت دهیار یا دو سال سابقه فعالیت در دهیاری یا دستگاه اجرایی و یا با تحصیلات دیپلم به شرط داشتن دو سال سابقه فعالیت در سمت دهیار یا چهار سال سابقه فعالیت در دهیاری برای تصدی سمت دهیار انتخاب نماید.

تبصره ۲- کسانی که در زمان ارتقای درجه دهیاری از درجه (۴) به (۵) در سمت دهیار مشغول انجام وظیفه می‌باشند تا زمان تصدی سمت دهیار در آن روستا، از شرایط تحصیلات و سوابق کار موضوع این ماده معاف می‌باشند.

۵- ماده (۵۳) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۵۳ - چنانچه یک یا چند نفر از اعضای شورای اسلامی روستا نسبت به عملکرد دهیار یا اقدامات دهیاری اعتراض و یا ایرادی داشته باشند، ابتدا توسط رییس شورا، موارد را به صورت واضح و مستند به دهیار تذکر کتبی خواهند داد. در صورت عدم رعایت مفاد مورد تذکر، موضوع به صورت سؤال مطرح خواهد شد که در این صورت رییس شورا سؤال را کتبا به دهیار ابلاغ خواهد کرد در این صورت ظرف (۱۰) روز پس از ابلاغ، دهیار موظف به حضور در جلسه عادی یا فوق‌العاده شورا و پاسخ به سؤال می‌باشد. چنانچه دهیار از حضور استنکاف ورزیده و یا پاسخ وی قانع‌کننده تشخیص داده نشود، در جلسه دیگری موضوع مورد بررسی قرار می‌گیرد و شورا می‌تواند در صورت لزوم با رأی اکثریت مطلق اعضا، دهیار را برکنار کند.

معاون اول رئیس‌جمهور - اسحاق جهانگیری

شماره ۷۸۳۳۴/ت/۵۵۳۴۳-ه

۱۳۹۸/۶/۲۶

اصلاح آیین‌نامه اجرایی تشکیلات، انتخابات داخلی و امور مالی شوراهای اسلامی روستا و نحوه انتخاب دهیار

وزارت کشور

هیأت وزیران در جلسه ۱۳۹۸/۶/۲۰ به پیشنهاد شماره ۱۴۱۷۰ مورخ ۱۳۹۷/۲/۴ وزارت کشور و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب کرد:

آیین‌نامه اجرایی تشکیلات، انتخابات داخلی و امور مالی شوراهای اسلامی روستا و نحوه انتخاب دهیار موضوع تصویب‌نامه شماره ۱۷۶۰/ت/۲۱۰۶۸-ه مورخ ۱۳۷۸/۱/۲۴ و اصلاحات بعدی آن به شرح زیر اصلاح می‌شود:

۱- تبصره ماده (۴۵) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

تبصره - در حوزه‌های انتخابیه کمتر از (۱۰۰۰) نفر جمعیت، فعالیت دهیار، پاره‌وقت می‌باشد و در صورت نیاز به کار تمام‌وقت، با توافق شورای بخش، رعایت تبصره (۲) ماده (۳۲) آیین‌نامه مالی دهیاری‌ها در خصوص آرایه راه‌های تأمین حقوق وی و تأیید استانداری ذی‌ربط مبنی بر ضرورت فعالیت تمام وقت دهیاری، امکان‌پذیر می‌باشد.

شماره ۷۸۳۲۹/ت/۵۶۹۲۴-ه

اصلاح تبصره (۲) ماده (۴) آیین‌نامه اجرایی بند (الف) ماده (۹) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

وزارت امور اقتصادی و دارایی

وزارت صنعت، معدن و تجارت - وزارت نفت

سازمان برنامه و بودجه کشور

هیأت وزیران در جلسه ۱۳۹۸/۶/۲۴ به پیشنهاد شماره ۳۹۶ - ۲۰/۲ مورخ ۱۳۹۸/۵/۳۰ وزارت نفت و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب کرد:

در تبصره (۲) ماده (۴) آیین‌نامه اجرایی بند (الف) ماده (۹) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور موضوع تصویب‌نامه شماره ۴۸۱۵۶/ت/۵۲۰۷۹-ه مورخ ۱۳۹۴/۴/۱۶، عبارت «پایان سال مالی» به عبارت «یکسال قراردادی از تاریخ فروش» اصلاح می‌شود.

معاون اول رئیس‌جمهور - اسحاق جهانگیری